Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
JEAN RICHARD DE LA TOUR
prednesené 8. septembra 2022 [1]

Vec C-323/21

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
za účasti:
B.
[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podala Raad van State (Štátna rada, Holandsko)]
a
Spojené veci C-324/21 a C-325/21
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (C-324/21)
K. (C-325/21)
za účasti
F.,
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

[návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podala Raad van State (Štátna rada, Holandsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Azylová politika – Kritériá a mechanizmy určenia členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu – Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 – Odvolanie podané proti rozhodnutiu o odovzdaní – Pojem ‚žiadajúci členský štát' – Význam skôr uzavretej dohody medzi dvomi inými členskými štátmi – Pôsobnosť odvolania"

I. Úvod

1. Návrhy na začatie prejudiciálneho konania v tejto veci poskytujú Súdnemu dvoru možnosť spresniť spôsoby vedenia konaní o prijatie späť, ktoré sa začali postupne v dvoch rôznych členských štátoch vo vzťahu k tomu istému žiadateľovi o poskytnutie medzinárodnej ochrany podľa ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov [2].

[1] Jazyk konania: francúzština.

[2] Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31, ďalej len „nariadenie Dublin III".

2. Tieto návrhy boli podané v rámci sporov medzi Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Štátny tajomník pre oblasť bezpečnosti a spravodlivosti, Holandsko) (ďalej len „Štátny tajomník“) a B., F. a K., ktorí všetci traja sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín a žiadateľmi o medzinárodnú ochranu, týkajúcich sa zákonnosti rozhodnutí o odovzdaní, ktoré boli voči nim prijaté. Po podaní svojich prvých žiadostí o medzinárodnú ochranu v jednom členskom štáte sa premiestnili v rámci územia Európskej únie a pri tejto príležitosti podali vo veľmi krátkej lehote nové žiadosti o medzinárodnú ochranu v členských štátoch, na ktorých území sa nachádzali.

3. Keďže nariadenie Dublin III rovnako ako jeho vykonávacie nariadenie [3] nespresňujú podrobnosti vedenia konaní o prijatie späť postupne začatých v rôznych členských štátoch voči tomu istému žiadateľovi, Súdny dvor bude musieť definovať postupy, prostredníctvom ktorých by na jednej strane bolo možné stanoviť jasnú, operatívnu a rýchlu metódu určenia členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu [4] a na druhej strane predchádzať zneužívaniam vyplývajúcim z viacerých žiadostí o medzinárodnú ochranu, ktoré podala tá istá osoba súčasne alebo následne po sebe vo viacerých členských štátoch či už s cieľom predĺžiť svoj pobyt na území Únie a využívať materiálne podmienky prijatia alebo v snahe vybrať si členský štát, ktorý bude zodpovedný za preskúmanie jej žiadosti o medzinárodnú ochranu. [5]

4. V týchto návrhoch vysvetlím dôvody, ktoré ma privádzajú k záveru, že v situáciách, o aké ide vo veciach samých, keď sa riadne začalo prvé konanie o prevzatie späť po vzájomnej porade medzi dotknutými členskými štátmi, pričom okolnosti, ktoré nastali až po takejto porade, konkrétne odchod žiadateľa z územia žiadajúceho členského štátu pred jeho odovzdaním a podanie následného, druhého dožiadania o prijatie späť druhým členským štátom, na ktorého území sa žiadateľ nachádza, zbavujú toto prvé konanie základného prvku nevyhnutného pre jeho relevantnosť. Vysvetlím teda, prečo dožiadaný členský štát, ako dotknutý štát v oboch konaniach o prijatie späť, ktoré sa začali viesť vo veľmi krátkych lehotách voči tej istej osobe v dvoch rôznych žiadajúcich členských štátoch, sa môže dohodnúť s prvým žiadajúcim členským štátom na obsolentnosti prvého z týchto konaní, od okamihu keď tento štát prijal druhé dožiadanie o prijatie späť.

II. Právny rámec

5. Odôvodnenia 4 a 5 nariadenia Dublin III znejú:

„(4) V záveroch z Tampere sa… konštatuje, že spoločný európsky azylový systém by mal zahŕňať z krátkodobého hľadiska jasnú a uplatniteľnú metódu na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl.

[3] Nariadenie Komisie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovuj[e] podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. ES L 222, 2003, s. 3; Mim. vyd. 19/006, s. 200), zmenené vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 118/2014 z 30. januára 2014 (Ú. v. EÚ L 39, 2014, s. 1) (ďalej len nariadenie č. 1560/2003“).

[4] Pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, body 58 a 59). Pozri tiež odôvodnenia 4 a 5 nariadenia Dublin III.

[5] Pozri návrh nariadenia Rady ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov predložený Európskou komisiou 26. júla 2001 [KOM(2001) 447 v konečnom znení, bod 2.1].

(5) Takáto metóda by mala byť založená na objektívnych a spravodlivých kritériách ako pre členské štáty, tak aj pre dotknuté osoby. Mala by umožniť najmä rýchle určenie zodpovedného členského štátu, aby bol zaručený efektívny prístup k postupom na udelenie medzinárodnej ochrany a aby nebolo ohrozené rýchle vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu.“

6. V kapitole II, nazvanej „Všeobecné zásady a záruky“, v článku 3 ods. 2 prvom pododseku nariadenia Dublin III sa uvádza:

„Keď nie je možné určiť žiaden zodpovedný členský štát na základe kritérií uvedených v tomto nariadení, je za jej posúdenie zodpovedný prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná.“

7. Kapitola VI nariadenia Dublin III s názvom „Postupy na prevzatie a prijatie späť“ obsahuje články 20 až 33 tohto nariadenia. Článok 20 ods. 5 prvý pododsek tohto nariadenia znie:

„Žiadateľa, ktorý sa nachádza v inom členskom štáte bez povolenia na pobyt alebo ktorý tam podá žiadosť o medzinárodnú ochranu po tom, ako vzal späť svoju prvú žiadosť podanú v inom členskom štáte počas procesu určovania zodpovedného členského štátu, prijme späť za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 členský štát, v ktorom bola podaná prvá žiadosť o medzinárodnú ochranu s cieľom ukončiť proces určovania zodpovedného členského štátu.“

8. Článok 23 ods. 1 až 3 nariadenia Dublin III stanovuje:

„1. Ak členský štát, v ktorom osoba uvedená v článku 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d) podala novú žiadosť o medzinárodnú ochranu, považuje za zodpovedný iný členský štát v súlade s článkom 20 ods. 5 a článkom 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d), môže tento iný členský štát požiadať, aby prijal späť túto osobu.

2. Dožiadanie o prijatie späť sa podá čo najskôr a v každom prípade do dvoch mesiacov od získania kladného výsledku porovnávania zo systému Eurodac…

Ak sa dožiadanie o prijatie späť zakladá na inom dôkaze než na údajoch získaných zo systému Eurodac, zašle sa dožiadanému členskému štátu do troch mesiacov od dátumu podania žiadosti o medzinárodnú ochranu….

3. Ak sa dožiadanie o prijatie späť nepodá v lehotách stanovených v odseku 2, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný členský štát, v ktorom sa podala nová žiadosť.“

9. Článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III znie:

„Žiadateľ alebo iná osoba uvedená v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d) má právo na účinný opravný prostriedok vo forme odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo vo forme vecného alebo právneho preskúmania tohto rozhodnutia, a to na súde.“

10. Článok 29 ods. 1 a 2 nariadenia Dublin III stanovuje:

„1. Odovzdanie žiadateľa… zo žiadajúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu sa uskutoční v súlade s vnútroštátnym právom žiadajúceho členského štátu, po porade medzi dotknutými členskými štátmi, akonáhle to je prakticky možné a najneskôr do šiestich mesiacov

od akceptovania dožiadania iným členským štátom o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak majú… odkladný účinok.

…

2. Ak sa odovzdanie neuskutoční v lehote šiestich mesiacov, zodpovedný členský štát bude zbavený svojej povinnosti prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu a táto zodpovednosť sa presunie na žiadajúci členský štát. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť pre uväzneniu dotknutej osoby, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je dotknutá osoba na úteku.“

III. Skutkové okolnosti v sporoch vo veciach samých a prejudiciálne otázky

A. Vec C-323/21

11. B. podal 3. júla 2017 v Nemecku žiadosť o medzinárodnú ochranu. Keďže B. už predtým požiadal o takúto ochranu v Taliansku, nemecké orgány dožiadali talianske orgány o jeho prijatie späť. Talianske orgány 4. októbra 2017 vyhoveli tomuto dožiadaniu o prijatie späť. Lehota na odovzdanie bola následne predĺžená do 4. apríla 2019, pretože B. bol na úteku.

12. B. požiadal 17. februára 2018 o medzinárodnú ochranu v Holandsku. Štátny tajomník 17. marca 2018 dožiadal talianske orgány, aby B. prijali späť. Talianske orgány 1. apríla 2018 vyhoveli tomuto dožiadaniu o prijatie späť. Štátny tajomník listom z 29. júna 2018 týmto orgánom oznámil, že B. je na úteku, a preto požiadal o predĺženie lehoty na odovzdanie do 1. októbra 2019.

13. B. podal 9. júla 2018 druhú žiadosť o medzinárodnú ochranu v Nemecku. Nemecké orgány vydali 14. septembra 2018 rozhodnutie podľa nariadenia Dublin III, proti ktorému nebolo podané odvolanie.

14. B. podal 27. decembra 2018 druhú žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku. Rozhodnutím z 8. marca 2019 Štátny tajomník túto žiadosť bez preskúmania zamietol s odôvodnením, že Talianska republika je aj naďalej zodpovedným členským štátom za jej preskúmanie.

15. B. bol 29. apríla 2019 odovzdaný do Talianska.

16. B. podal žalobu proti rozhodnutiu Štátneho tajomníka z 8. marca 2019 na príslušný súd. Rozsudkom z 12. júna 2019 tento súd žalobe vyhovel a zrušil uvedené rozhodnutie z dôvodu, že Spolková republika Nemecko sa 4. apríla 2019 stala zodpovedným štátom z dôvodu uplynutia lehoty pre odovzdanie.

17. Štátny tajomník podal odvolanie proti tomuto rozsudku na vnútroštátny súd. Na podporu tohto odvolania predovšetkým uviedol na jednej strane, že lehota na odovzdanie sa má počítať s ohľadom na vzťah medzi Holandským kráľovstvom a Talianskou republikou a na druhej strane že na základe pravidla „chain rule“ začala v okamihu, keď B. podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku, plynúť Spolkovej republike Nemecko nová lehota.

18. Vnútroštátny súd považuje za nesporné, že Talianska republika bola zodpovedným členským štátom v okamihu podania poslednej žiadosti B. o medzinárodnú ochranu. Naopak účastníci konania vo veciach samých sa nezhodujú v otázke prípadného uplynutia lehoty na odovzdanie pred odovzdaním B., a to po uplynutí lehoty 18 mesiacov od okamihu prijatia prvého dožiadania o prijatie späť Talianskou republikou.

19. V prejednávanej veci zároveň existovali dve „platné dohody“ o prijatí späť s dvomi rôznymi lehotami pre odovzdanie, čo odôvodňuje potrebu spresnenia vzťahu medzi týmito dvomi lehotami. V tomto ohľade by bolo potrebné určiť, či sa má prvý členský štát, ktorý predložil dožiadanie o prijatie späť, aj naďalej považovať za „žiadajúci členský štát“ v zmysle článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin III, alebo či sa má takéto postavenie priznať poslednému členskému štátu, ktorý predložil takéto dožiadanie.

20. V prípade uplatnenia druhého výkladu sa vnútroštátny súd pýta, či je tento posledný uvedený členský štát akýmkoľvek spôsobom viazaný lehotou pre odovzdanie, ktorá platí pre prvý členský štát. Ak by sa naopak uplatnil skôr prvý z vyššie uvedených výkladov, bolo by potrebné určiť, či sa B. môže odvolávať na uplynutie lehoty pre odovzdanie, na ktorej sa dohodla Spolková republika Nemecko s Talianskou republikou, v konaní pred holandskými súdmi, a teda na situáciu, ktorá by podporovala takzvaný „forum shopping“.

21. Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada, Holandsko) rozhodla prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto prejudiciálnych otázkach:

„1. a) Má sa pojem ‚žiadajúci členský štát‘ v zmysle článku 29 ods. 2 nariadenia [Dublin III] vykladať v tom zmysle, že sa pod ním má rozumieť členský štát (v tomto prípade tretí členský štát, t. j. Holandsko), ktorý ako posledný podal inému členskému štátu dožiadanie o prijatie späť alebo prevzatie?

b) V prípade zápornej odpovede, má okolnosť, že medzi dvoma členskými štátmi (v tomto prípade medzi Nemeckom a Talianskom) bola už skôr uzavretá dohoda o uznávaní zodpovednosti, potom ešte dôsledky na právne povinnosti tretieho členského štátu (v tomto prípade Holandska) z nariadenia [Dublin III] voči cudzincovi alebo voči členským štátom zúčastneným na tejto skoršej dohode, a ak áno, aké?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, má sa článok 27 ods. 1 nariadenia [Dublin III] s prihliadnutím na jeho odôvodnenie 19 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby osoba, ktorá žiada o medzinárodnú ochranu, v rámci opravného prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní úspešne namietala, že odovzdanie nemožno vykonať, pretože lehota na odovzdanie, ktoré bolo už skôr dojednané medzi dvoma členskými štátmi (v tomto prípade Nemecko a Taliansko), už uplynula?“

B. Spojené veci C-324/21 et C-325/21

1. Vec C-324/21

22. F. podal 24. novembra 2017 žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku. Keďže F. už predtým požiadal o poskytnutie takejto ochrany v Taliansku, Štátny tajomník dožiadal talianske orgány o prijatie späť. Talianske orgány 19. decembra 2017 vyhoveli tomuto dožiadaniu o prijatie späť. Štátny tajomník listom z 12. apríla 2018 uvedené orgány informoval, že F. je na úteku, a požiadal o predĺženie lehoty na odovzdanie do 19. júna 2019.

23. F. podal 29. marca 2018 žiadosť o medzinárodnú ochranu v Nemecku. Prípadné rozhodnutia o tejto žiadosti nie sú vnútroštátnemu súdu známe.

24. F. podal 30. septembra 2018 druhú žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku. Rozhodnutím z 31. januára 2019 Štátny tajomník uvedenú žiadosť bez preskúmania zamietol, pretože Talianska republika je aj naďalej zodpovedným členským štátom za jej preskúmanie.

25. Po odchode z centra pre žiadateľov o azyl, v ktorom bol ubytovaný, bol F. vypočutý a neskôr zaistený v súlade s rozhodnutím Štátneho tajomníka z 1. júla 2019 na účely jeho odovzdania do Talianska.

26. F. podal proti tomuto rozhodnutiu žalobu na príslušný súd. Rozsudkom zo 16. júla 2019 tento súd žalobe vyhovel a zrušil posledné uvedené rozhodnutie z dôvodu, že Holandské kráľovstvo sa 19. júna 2019 stalo zodpovedným členským štátom z dôvodu uplynutia lehoty pre odovzdanie.

27. Štátny tajomník podal odvolanie proti tomuto rozsudku na vnútroštátny súd. Na podporu svojho odvolania predovšetkým namietal, že na základe pravidla „chain rule“ začala v okamihu, keď F. podal v Nemecku žiadosť o medzinárodnú ochranu, plynúť Holandskému kráľovstvu nová lehota pre odovzdanie.

28. Vnútroštátny súd považuje za nesporné, že Talianska republika sa má považovať za zodpovedný členský štát, a to prinajmenšom k 19. júnu 2019.

29. Tento súd sa však pýta na relevantnosť tej okolnosti, že pred uplynutím lehoty pre odovzdanie podala dotknutá osoba novú žiadosť o medzinárodnú ochranu v inom členskom štáte.

30. Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 29 nariadenia [Dublin III] vykladať v tom zmysle, že plynúca lehota na odovzdanie v zmysle článku 29 ods. 1 a 2 začne plynúť nanovo v okamihu, keď cudzinec po tom, čo útekom zmaril svoje odovzdanie jedným členským štátom, v nejakom inom (v tomto prípade v treťom) členskom štáte nanovo požiada o medzinárodnú ochranu?“

2. Vec C-325/21

31. K. podal 6. septembra 2018 žiadosť o medzinárodnú ochranu vo Francúzsku. Keďže K. už predtým požiadal o takúto ochranu v Rakúsku, francúzske orgány dožiadali rakúske orgány o jeho prijatie späť. Rakúske orgány 4. októbra 2018 prijali toto dožiadanie o prijatie späť.

32. K. podal 27. marca 2019 žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku. Štátny tajomník dožiadal 3. mája 2019 rakúske orgány o prijatie K. späť. Tieto orgány 10. mája 2019 odmietli uvedené dožiadanie o prijatie späť s odôvodnením, že Francúzska republika sa od 4. apríla 2019 považuje za členský štát zodpovedný za preskúmanie žiadosti K.

33. Štátny tajomník 20. mája 2019 dožiadal francúzske orgány o prijatie K. späť. Uvedené orgány toto dožiadanie odmietli z dôvodu, že lehota pre odovzdanie v deň, keď K. podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku, ešte neuplynula.

34. Štátny tajomník 31. mája 2019 dožiadal jednak rakúske orgány a jednak francúzske orgány, aby opätovne posúdili dožiadanie o prijatie späť. V tomto návrhu adresovanom rakúskym orgánom sa uvádzalo, že nová lehota pre odovzdanie medzi Francúzskou republikou a Rakúskou republikou začala plynúť v okamihu, keď K. podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku. Rakúske orgány 3. júna 2019 súhlasili s prijatím K. späť.

35. Rozhodnutím z 24. júla 2019 Štátny tajomník odmietol bez ďalšieho preskúmania žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podal K.

36. K. podal proti tomuto rozhodnutiu žalobu na príslušný súd. Rozsudkom zo 17. októbra 2019 tento súd zamietol uvedenú žalobu z dôvodu, že Štátny tajomník správne konštatoval, že Rakúska republika bola zodpovedným členským štátom za preskúmanie žiadosti K. o medzinárodnú ochranu.

37. K. podal odvolanie proti tomuto rozsudku na vnútroštátny súd. Na podporu tohto odvolania uvádza, že podanie žiadosti o medzinárodnú ochranu v treťom členskom štáte nebráni uplynutiu lehoty platnej pre odovzdanie medzi dvomi členskými štátmi.

38. Vnútroštátny súd považuje za nesporné, že Rakúska republika sa má považovať za zodpovedný členský štát, a to prinajmenšom do 4. apríla 2019, keďže francúzske orgány neinformovali tento členský štát o úteku K.

39. Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 29 nariadenia [Dublin III], vykladať v tom zmysle, že plynúca lehota na odovzdanie v zmysle článku 29 ods. 1 a 2 začne plynúť odznova v okamihu, keď cudzinec po tom, čo útekom zmaril svoje odovzdanie jedným členským štátom, v nejakom inom (v tomto prípade v treťom) členskom štáte nanovo požiada o medzinárodnú ochranu?

2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku, má sa článok 27 ods. 1 nariadenia [Dublin III] s prihliadnutím na odôvodnenie 19 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby osoba, ktorá žiada o medzinárodnú ochranu, v rámci opravného prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní úspešne namietala, že odovzdanie nemožno vykonať, pretože lehota na odovzdanie, ktoré bolo už skôr dojednané medzi dvoma členskými štátmi (v tomto prípade Francúzsko a Rakúsko), už uplynula, s tým dôsledkom, že lehota, v ktorej ho mohlo odovzdať Holandsko, uplynula?“

C. Konanie na Súdnom dvore

40. Veci C-324/21 a C-325/21 boli spojené v tomto štádiu konania. Naopak vec C-323/21 nebola spojená s ostatnými dvomi konaniami. Aj napriek tomu s ohľadom na vzťah, ktorý existuje medzi týmito tromi konaniami, boli uvedené veci prejednané na spoločnom pojednávaní 5. mája 2022, počas ktorého boli účastníci konania vypočutí a Súdny dvor ich vyzval, aby ústne odpovedali prednostne na otázky, ktoré im položil.

IV. Posúdenie

A. O prvej prejudiciálnej otázke predloženej vo veci C-323/21, o jedinej otázke, ktorá je predmetom konania vo veci C-324/21 a o prvej prejudiciálnej otázke predloženej Súdnemu dvoru vo veci C-325/21

41. Preskúmam spoločne prvú prejudiciálnu otázku položenú vo veci C-323/21, jedinú otázku položenú vo veci C-324/21 a prvú otázku položenú Súdnemu dvoru vo veci C-325/21.

42. Aj napriek tomu, že uvedené otázky boli položené za rozličných podmienok, týkajú sa v zásade výkladu ustanovení upravujúcich počítanie lehôt pre odovzdanie stanovených v článku 29 ods. 1 a 2 nariadenia Dublin III v situácii, keď členský štát, v ktorom bola predložená žiadosť o medzinárodnú ochranu po prvýkrát dožiadajú dva rôzne členské štáty, aby prijal späť toho istého žiadateľa, pričom prvý žiadajúci členský štát nedokáže vykonať odovzdanie žiadateľa v súlade s postupmi a v lehotách upravených týmto článkom z dôvodu, že žiadateľ opustil územie štátu, aby sa premiestnil na územie druhého žiadajúceho členského štátu. [6]

43. V každom z týchto troch konaní zameriava vnútroštátny súd svoje otázky na výklad pojmov článku 29 nariadenia Dublin III.

44. Pripomínam, že tento článok definuje spôsob a lehoty, v rámci ktorých musí žiadajúci členský štát na účely prevzatia alebo prijatia späť žiadateľa, pristúpiť k odovzdaniu do zodpovedného členského štátu.

45. Článok 29 ods. 1 prvý pododsek tohto nariadenia stanovuje, že odovzdanie sa uskutoční v súlade s vnútroštátnym právom žiadajúceho členského štátu, po porade medzi dotknutými členskými štátmi hneď, ako to je prakticky možné a najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania iným členským štátom o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak majú odkladný účinok.

46. Článok 29 ods. 2 nariadenia Dublin III však spresňuje, že táto lehota sa môže výnimočne predĺžiť, aby sa zohľadnila tá skutočnosť, že pre žiadajúci členský štát bolo materiálne nemožné odovzdať dotknutú osobu pre jej uväznenie alebo útek. Takúto lehotu teda možno predĺžiť najviac na dobu jedného roka, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť pre uväznenie tejto osoby, pričom uvedený pojem bol definovaný v rozsudku z 31. marca 2022, Bundesamt für

[6] Prvá prejudiciálna otázka položená vo veci C-323/21 sa líši od formulácie jedinej otázky vo veci C-324/21 a prvej otázky položenej Súdnemu dvoru vo veci C-325/21, pretože vnútroštátny súd sa zameriava na výklad pojmu „žiadajúci členský štát“ použitého v článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin III. Predovšetkým sa ňou súd pýta, či v situácii, keď žiadajúci členský štát nedokáže vykonať odovzdanie žiadateľa, pretože opustil územie štátu, aby sa premiestnil do iného členského štátu, v ktorom podal novú žiadosť o medzinárodnú ochranu a na ktorého území sa nachádza, pojem „žiadajúci členský štát“ (použitý v článku 29 ods. 2 tohto nariadenia) sa týka posledného členského štátu, v ktorom bola podaná nová žiadosť o medzinárodnú ochranu a na základe ktorej bolo zaslané nové dožiadanie o prijatie žiadateľa späť.

Fremdenwesen und Asyl a i. (Umiestnenie žiadateľa o azyl na psychiatrickom oddelení nemocnice)[7] alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je dotknutá osoba na úteku, pričom pojem „útek“ bol ako taký spresnený v rozsudku z 19. marca 2019 vo veci Jawo[8].

47. Článok 29 ods. 2 tohto nariadenia okrem iného stanovuje, že po uplynutí týchto lehôt, bude členský štát zbavený svojej povinnosti prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu a táto zodpovednosť sa presunie na žiadajúci členský štát. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora nemá tento posledný členský štát už právo pristúpiť k odovzdaniu a naopak, je povinný prijať z úradnej povinnosti potrebné opatrenia pre bezodkladné preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu.[9]

48. Znenie tohto ustanovenia zapadá do rámca štandardného konania o prijatí späť medzi dvomi členskými štátmi, na jednej strane dožiadaného členského štátu a na druhej strane žiadajúceho členského štátu, v ktorom žiadateľ podal novú žiadosť o medzinárodnú ochranu.

49. Prejudiciálne otázky, ktoré predkladá vnútroštátny súd, však patria do iného rámca, pretože sú zamerané na spôsob, akým je potrebné postupovať pri odovzdaní žiadateľa, ktorý z dôvodu podania viacerých žiadostí o medzinárodnú ochranu vystupuje vo viacerých konaniach o prijatie späť, ktoré sa postupne vedú v rôznych členských štátoch.

50. Žiadne z ustanovení nariadenia Dublin III alebo nariadenia č. 1560/2003 nestanovuje osobitné pravidlá v takom prípade, ktorý je príznačný pre fenomén „sekundárnych presunov“, v rámci ktorých sa mnohí žiadatelia o medzinárodnú ochranu presúvajú z členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti do iných členských štátoch, v ktorých chcú požiadať o medzinárodnú ochranu a usadiť sa.

51. V tejto súvislosti sú ustanovenia článku 29 nariadenia Dublin III, upravujúce priebeh postupu odovzdania podľa môjho názoru príliš reštriktívne na to, aby poskytli užitočnú odpoveď vnútroštátnemu súdu a predovšetkým na to, aby definovali spôsoby, ktoré na jednej strane umožňujú určiť jasnú, operatívnu a rýchlu metódu pre určenie zodpovedného členského štátu za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, a na druhej strane, aby predchádzali zneužívaniu vyplývajúcemu z presunov niektorých žiadateľov v rámci Únie.

52. V tomto ohľade je podľa môjho názoru nevyhnutné preskúmať podmienky, za ktorých dotknuté členské štáty ukončia postup prijatia späť, pričom tieto podmienky sú upravené predovšetkým v článku 20 ods. 5 a článku 23 ods. 1 nariadenia Dublin III a taktiež posúdiť ciele, ktoré normotvorca Únie sleduje v prípade takýchto okolností.

1. Pojmy, ktorými je definovaný postup prijatia späť v článku 20 ods. 5 nariadenia Dublin III

53. Z opísaného skutkového stavu v konaniach vo veciach samých vyplýva, že každý zo žiadateľov podal po prvýkrát žiadosť o medzinárodnú ochranu v jednom členskom štáte, a to v Taliansku v konaniach vo veciach C-323/21 a C-324/21 a v Rakúsku vo veci C-325/21 skôr, ako sa premiestnil na území Únie a pricestoval na územie iných členských štátov, v ktorých postupne podal ďalšie žiadosti o medzinárodnú ochranu.

7 C-231/21, EU:C:2022:237 (body 55 a 58).

8 C-163/17, EU:C:2019:218 (body 56 a 57).

9 Pozri v tomto ohľade rozsudok z 25. októbra 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, bod 43).

54. Z uvedeného vyplýva, že žiadatelia patria do pôsobnosti článku 18 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia Dublin III. Tento článok sa vzťahuje na osoby, ktoré na jednej strane podali žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorá je predmetom preskúmania [písm. b)], resp. ktorú vzal žiadateľ späť v priebehu preskúmania [písm. c)] alebo ktorá bola zamietnutá [písm. d)], a ktoré na druhej strane buď podali žiadosť v inom členskom štáte, alebo sa bez povolenia na pobyt nachádzajú na území iného členského štátu. [10]

55. Z uvedeného okrem toho vyplýva, že prvý členský štát, v ktorom bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, teda Taliansko v konaniach vo veciach C-323/21 a C-324/21 a Rakúsko v konaní vo veci C-325/21, je povinný prijať žiadateľa späť v súlade s článkom 20 ods. 5 nariadenia Dublin III.

56. V tejto súvislosti pripomínam, že v súlade s článkom 3 ods. 1 nariadenia Dublin III sa žiadosť podaná štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti na území ktoréhokoľvek členského štátu posúdi jediným členským štátom, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III tohto nariadenia označený ako zodpovedný. [11] Okrem kritérií stanovených v kapitole III nariadenia Dublin III však kapitola VI tohto nariadenia upravuje postupy prijatia späť členským štátom, ktoré „rovnako, ako kritériá stanovené v kapitole III uvedeného nariadenia prispievajú aj k určeniu zodpovedného členského štátu“ [12].

57. Uvedené vyplýva tiež z ustanovení obsiahnutých v článku 20 ods. 5 nariadenia Dublin III.

58. Tento článok 20 sa týka, tak ako vyplýva z jeho znenia, začiatku postupu prevzatia a prijatia späť.

59. Odsek 5 tohto článku 20 stanovuje, že členský štát, v ktorom bola podaná prvá žiadosť o medzinárodnú ochranu, je povinný prijať späť žiadateľa, ktorý pred ukončením procesu určovania zodpovedného členského štátu opustil územie štátu a podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v inom členskom štáte. [13] Prijatie žiadateľa späť má za cieľ umožniť členskému štátu, v ktorom bola podaná prvá žiadosť „ukončiť proces určovania zodpovedného členského štátu“ a nie preskúmať žiadosť o medzinárodnú ochranu. [14]

60. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora sa toto ustanovenie uplatní aj v situácii, keď žiadateľ nepriamo vzal svoju žiadosť späť, pretože opustil územie členského štátu, v ktorom bola podaná prvá žiadosť o medzinárodnú ochranu, pričom neinformoval zodpovedný vnútroštátny orgán o svojej vôli vziať túto žiadosť späť a v ktorom preto aj naďalej prebieha proces určovania zodpovedného členského štátu. [15]

61. Okrem toho článok 20 ods. 5 nariadenia Dublin III stanovuje, že postup prijatia žiadateľa späť sa musí riadiť podmienkami stanovenými v článkoch 23, 24, 25 a 29 tohto nariadenia.

[10] Pozri najmä rozsudok z 2. apríla 2019, H. a R. (C-582/17 a C-583/17, ďalej len „rozsudok H. a R.“, EU:C:2019:280, bod 51 a citovaná judikatúra).

[11] Pozri rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod. 56).

[12] Rozsudok z 25. októbra 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, bod 39). V rozsudku z 26. júla 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587), Súdny dvor rozhodol, že „hoci ustanovenia článku 21 ods. 1 [nariadenia Dublin III upravujúce podanie dožiadania o prevzatie] majú za cieľ upraviť postup prevzatia, rovnako ako kritériá stanovené v kapitole III uvedeného nariadenia taktiež prispievajú k určeniu zodpovedného členského štátu v zmysle toho istého nariadenia“ (bod 53).

[13] Okrem toho z článku 3 ods. 2 nariadenia Dublin III vyplýva, že keď nie je možné určiť žiaden zodpovedný členský štát na základe kritérií uvedených v tomto nariadení, je za jej posúdenie zodpovedný prvý členský štát, v ktorom bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu.

[14] Pozri rozsudok H. a R. (body 59 až 64).

[15] Pozri rozsudok H. a R. (body 47 až 50).

62. Podľa článku 23 ods. 1 uvedeného nariadenia žiadajúci členský štát môže predložiť dožiadanie o prijatie späť pod podmienkou, že dožiadaný členský štát splní požiadavky stanovené v článku 20 ods. 5 alebo v článku 18 ods. 1 písm. b) až d) tohto nariadenia. [16] Priebeh postupu prijatia späť preto predpokladá splnenie dvoch kumulatívnych podmienok, ktoré normotvorca Únie upravuje v článku 20 ods. 5 nariadenia Dublin III: po prvé žiadateľ musel podať svoju prvú žiadosť o medzinárodnú ochranu v dožiadanom členskom štáte a po druhé tento žiadateľ sa musí nachádzať na území žiadajúceho členského štátu bez povolenia na pobyt alebo musel predložiť vnútroštátnym orgánom tohto posledného uvedeného štátu novú žiadosť o medzinárodnú ochranu.

63. Normotvorca Únie neupravuje prípad, keď viac nie sú splnené podmienky stanovené pre vedenie takéhoto konania z dôvodu neskorších okolností, ktoré nastali po jeho začatí.

64. Len zo znenia článku 29 nariadenia Dublin III vyplýva, že proces prijatia späť sa ukončí tromi spôsobmi: buď sa pristúpilo k odovzdaniu v súlade s postupom a v lehotách upravených týmto článkom (odsek 1) alebo nebolo možné vykonať odovzdanie v stanovených lehotách napríklad z dôvodu uväznenia alebo úteku dotknutej osoby (odsek 2) alebo rozhodnutie o odovzdaní bolo zrušené rozhodnutím o žalobe alebo žiadosti o preskúmanie rozhodnutia podanej žiadateľom v súlade s článkom 27 ods. 1 tohto nariadenia (odsek 3).

65. Nič však podľa môjho názoru nebráni tomu, aby členské štáty po vzájomnej „porade“, ktorej cieľom bolo určiť spôsob odovzdania podľa článku 29 ods. 1 prvého pododseku nariadenia Dublin III nedospeli k záveru, že sa už skôr začaté konanie o prijatie späť stáva bezpredmetným, a preto je od okamihu prijatia nového dožiadania o prijatie žiadateľa späť dožiadaným štátom obsolentným. V takýchto situáciách, o aké ide vo veciach samých totiž v prípade, ak sa platne začalo prvé konanie o prijatie späť po vzájomnej porade medzi dotknutými členskými štátmi, sa toto prvé konanie s ohľadom na okolnosti, ktoré nastali až po takejto porade, konkrétne odchod žiadateľa z územia dožadujúceho členského štátu a jeho pobyt na území iného členského štátu, v ktorom podal novú žiadosť o medzinárodnú ochranu, zbaví základného prvku podmieňujúceho jeho platnosť. Na rozdiel od podmienok ustanovených v článku 20 ods. 5 nariadenia Dublin III sa totiž žiadateľ viac nenachádza na území žiadajúceho členského štátu a vzhľadom na jeho odchod sa preto žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podal, musí považovať za vzatú späť. Pripomínam, že Súdny dvor už rozhodol, že odchod žiadateľa z územia členského štátu, v ktorom podal žiadosť o medzinárodnú ochranu, sa musí na účely uplatnenia článku 20 ods. 5 tohto nariadenia považovať za implicitné späťvzatie tejto žiadosti. [17] Takýto záver musí podľa môjho názoru platiť o to viac v situáciách, o aké ide vo veciach samých, keď žiadateľ nielenže opustil územie žiadajúceho členského štátu, ale dokonca sa premiestnil na územie iného členského štátu, v ktorom podal novú žiadosť o medzinárodnú ochranu.

66. Z uvedeného vyplýva, že podmienky stanovené článkom 20 ods. 5 nariadenia pre prijatie žiadateľa späť nie sú splnené.

[16] Pozri rozsudok H. a R. (body 59 až 61).

[17] Pozri rozsudok H. a R. (bod 50). Taktiež zdôrazňujem, že podľa článku 28 ods. 1 druhého pododseku smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60, ďalej len „procesná smernica“) s názvom „Konanie v prípade konkludentného späťvzatia alebo odstúpenia od žiadosti“ členské štáty „môžu predpokladať, že žiadateľ konkludentne vzal späť svoju žiadosť o medzinárodnú ochranu alebo od nej odstúpil, najmä, ak sa preukázalo, že:... utiekol z miesta, kde býval, alebo z miesta, kde bol držaný, alebo toto miesto bez povolenia opustil bez toho, aby sa v primeranom čase obrátil na príslušný orgán, alebo v primeranom čase nesplnil svoju povinnosť hlásiť sa alebo inú oznamovaciu povinnosť, pokiaľ žiadateľ nepreukáže, že sa tak stalo v dôsledku okolností, ktoré nemohol ovplyvniť“ [písm. b)].

67. V tomto ohľade sa domnievam, že dožiadaný členský štát, ktorý je účastníkom dvoch konaní o prijatie späť začatých vo veľmi krátkych intervaloch a voči tej istej osobe v dvoch rôznych členských štátoch, sa môže s prvým žiadajúcim členským štátom dohodnúť na obsolentnosti prvého konania o prijatie späť, ktoré sa skončí.

68. Dožiadaný členský štát je informovaný o nemožnosti prvého žiadajúceho členského štátu pristúpiť k výkonu odovzdania v rámci stanovených lehôt a v súlade s postupmi, na ktorých sa vzájomne dohodli, pričom však musí zároveň rozhodnúť o druhej žiadosti týkajúcej sa prijatia späť, ktorú mu adresoval druhý členský štát a na ktorého území sa žiadateľ nachádza.

69. S prihliadnutím na povahu informácií, s ktorými sa dožiadaný členský štát musí oboznámiť, a to najmä čo sa týka miesta pobytu žiadateľa a štádia konaní, ktoré boli proti nemu začaté, sa teda domnievam, že tento členský štát sa nemôže platne zaviazať voči druhému žiadajúcemu členskému štátu, že prijme späť žiadateľa, a dohodnúť sa s týmto štátom na spôsobe odovzdania bez toho, aby spoločne s prvým členským štátom konštatoval obsolentnosť skorších záväzkov, na ktorých sa dohodli v rámci prvého postupu prijatia späť. Ako som už uviedol vyššie, nezdá sa, že by takýto výklad odporoval zneniu článku 29 nariadenia Dublin III.

70. Ďalej sa domnievam, že informácie poskytnuté v rámci druhého postupu prijatia späť týkajúce sa miesta pobytu žiadateľa a štádia konaní, ktoré boli voči nemu začaté, patria medzi informácie, ktoré môže dožiadaný členský štát zdieľať s dotknutými členskými štátmi v súlade s článkom 34 ods. 1 nariadenia Dublin III. Tento článok, ktorý patrí do kapitoly VII uvedeného nariadenia s názvom „Administratívna spolupráca“ vo svojom odseku 2 písm. d), f) a g) stanovuje, že tieto informácie sa môžu týkať miesta pobytu a precestovaných trás žiadateľa, ako aj miesta a dátumu podania akejkoľvek predchádzajúcej žiadosti o medzinárodnú ochranu, dátumu podania súčasnej žiadosti, dosiahnutého štádia v konaní a rozhodnutia, ak bolo prijaté.

71. Obsolentnosť prvého konania o prijatie späť by taktiež prispela k dosiahnutiu cieľov sledovaných normotvorcom Únie prostredníctvom nariadenia Dublin III.

2. Ciele sledované nariadením Dublin III

72. Ako vyplýva z jeho odôvodnení 4 a 5, nariadenie Dublin III má za cieľ vytvoriť „jasnú a uplatniteľnú“ metódu na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, teda metódu, ktorá by mala byť založená na „objektívnych a spravodlivých kritériách ako pre členské štáty, tak aj pre dotknuté osoby“. Táto metóda musí najmä „umožniť rýchle určenie zodpovedného členského štátu, aby bol zaručený efektívny prístup k postupom na udelenie medzinárodnej ochrany…“. Normotvorca Únie sa teda usiluje o racionalizáciu posudzovania týchto žiadostí pri súčasnom zabezpečení preskúmania žiadostí žiadateľov po vecnej stránke jediným jasne určeným členským štátom. Prijatím jednotných mechanizmov a kritérií pre určenie zodpovedného členského štátu sa uvedený normotvorca taktiež snaží predchádzať sekundárnym pohybom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí podali žiadosť o medzinárodnú ochranu v jednom členskom štáte, do druhého členského štátu.[18]

73. Zo samotnej podstaty však vyplýva, že nemožno platne viesť súčasne dve konania o prijatie späť v dvoch rôznych členských štátoch voči tej istej osobe bez toho, aby takýto postup odporoval cieľom nariadenia Dublin III.

[18] Pozri rozsudok z 10. decembra 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, bod 53 a citovaná judikatúra). Pozri tiež rozsudok H. a R. (bod 77, ako aj citovaná judikatúra).

74. Po prvé vedenie prvého konania o prijatie späť až do jeho ukončenia po tom, čo dotknutá osoba opustila územie žiadajúceho členského štátu, a prechod zodpovednosti, ktorý sa s takýmto konaním môže spájať, by nijakým spôsobom nezaručovali rýchlosť uvedeného konania. Naopak vedenie prvého z týchto konaní až do jeho ukončenia by mohlo na jednej strane výrazne znížiť efektívnosť, o ktorú sa usiluje normotvorca Únie, a na druhej strane by mohlo podnietiť dotknuté osoby k tomu, aby opustili územie žiadajúceho členského štátu či už s cieľom vyhnúť sa ich odovzdaniu do zodpovedného členského štátu alebo predĺžiť ich pobyt v Únii a zároveň využívať materiálne podmienky prijatia.

75. Prenos zodpovednosti požadovaný článkom 29 ods. 2 prvou vetou nariadenia Dublin III možno prirovnať k určeniu členského štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti prostredníctvom „sankcie“ žiadajúceho členského štátu, ak tento štát nevykonal odovzdanie, o ktoré sám žiadal. Od okamihu, keď žiadajúci členský štát nedodrží lehoty stanovené týmto ustanovením, dochádza k automatickému prenosu zodpovednosti bez ohľadu na okolnosti konkrétneho prípadu.

76. V takých situáciách, o aké ide vo veciach samých však automatická povaha tohto mechanizmu neumožňuje zohľadniť tú skutočnosť, že žiadateľ opustil územie prvého žiadajúceho členského štátu, keď porušil svoju povinnosť spolupráce, ktorú je povinný dodržiavať. Zodpovedné orgány tohto štátu preto na rozdiel od zodpovedných orgánov druhého žiadajúceho členského štátu nemajú možnosť odovzdať tohto žiadateľa v súlade s postupmi a v lehotách stanovených v článku 29 ods. 1 a 2 nariadenia Dublin III, ani pristúpiť k posúdeniu jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu v prípade prenesenia zodpovednosti.

77. Pripomínam teda, že jednak postup odovzdania a jednak postup preskúmania žiadosti o medzinárodnú ochranu predpokladajú, že žiadateľ bude zodpovedným vnútroštátnym orgánom k dispozícii.

78. No aj napriek tomu, že tieto orgány dokážu určiť miesto pobytu žiadateľa prostredníctvom formálnych náležitostí, ktoré musel splniť pri podávaní svojej žiadosti o medzinárodnú ochranu v inom členskom štáte (predovšetkým vďaka zápisu do systému Eurodac)[19], nemajú nijakú právomoc pristúpiť k výkonu odovzdania tejto osoby v súlade s článkom 29 nariadenia Dublin III, ak sa táto osoba nachádza mimo územia štátu, keďže konanie zavedené týmto nariadením nemá povahu trestného konania.

79. Rovnako aj postup preskúmania žiadosti o medzinárodnú ochranu predpokladá, že žiadateľ si splní povinnosti, ktoré mu vyplývajú jednak z procesnej smernice a jednak zo smernice 2013/33/EÚ[20], a to s cieľom rýchleho vybavenia a účinného preskúmania jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu. K takýmto povinnostiam patrí napríklad povinnosť zdržiavať sa na ohlásenom mieste a povinnosť dostaviť sa pravidelne pred zodpovedné vnútroštátne orgány.

[19] Najmä s cieľom zaistiť účinné uplatnenie týchto ustanovení článok 9 ods. 1 nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 603/2013 z 26. júna 2013 o zriadení systému Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie nariadenia (EÚ) č. 604/2013, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, a o žiadostiach orgánov členských štátov na presadzovanie práva a Europolu o porovnanie s údajmi v systéme Eurodac na účely presadzovania práva a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1077/2011, ktorým sa zriaďuje Európska agentúra na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 1) stanovuje, že digitálne odtlačky prstov každého žiadateľa o azyl sa v zásade odošlú do systému Eurodac najneskôr v lehote 72 hodín od podania žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa článku 20 ods. 2 nariadenia Dublin III. Pozri tiež článok 6 ods. 4 procesnej smernice.

[20] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013 , ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 96).

80. Za takýchto podmienok nevidím nijaký dôvod, ktorým by bolo možné ospravedlniť pokračovanie v tomto konaní a predovšetkým predĺženie lehoty pre odovzdanie, keďže toto odovzdanie je odsúdené na neúspech.

81. Po druhé pokračovanie v prvom konaní o prijatie späť neprispieva k zachovaniu jasnej a uplatniteľnej metódy, ktorú sa normotvorca snaží zaviesť v rámci nariadenia Dublin III.

82. Na jednej strane automatická povaha prenosu zodpovednosti neumožňuje zohľadniť tú skutočnosť, že toto odovzdanie sa týka posúdenia žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktorá je na prvý pohľad žiadosťou, ktorá sa zhoduje so skôr podanou žiadosťou v prvom členskom štáte a s neskôr podanou žiadosťou v inom členskom štáte.

83. Na druhej strane postupné začatie dvoch konaní vyvoláva na základe uplatnenia pravidla prenesenia zodpovednosti upraveného najmä v článku 29 ods. 2 poslednej vete nariadenia Dublin III ťažkosti, ktoré môžu ohroziť účinné fungovanie „Dublinského systému“ [21].

84. Druhé konanie o prijatie späť sa totiž začne v priebehu prvého konania o prijatie späť a môže v prípade uplynutia lehôt upravených v článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin III dospieť k prenosu zodpovednosti na prvý žiadajúci členský štát. Preto s ohľadom na dvojmesačnú lehotu, v ktorej je druhý žiadajúci členský štát povinný predložiť svoje dožiadanie o prijatie späť, bude toto dožiadanie predložené a prípadne prijaté dožiadaným členským štátom, hoci zodpovednosť tohto druhého členského štátu nebola s konečnou platnosťou určená, keďže môže byť prenesená na prvý žiadajúci členský štát v dôsledku prenosu zodpovednosti. Takýto mechanizmus vystavuje zodpovedné vnútroštátne orgány každého z dotknutých členských štátov neistotám týkajúcim sa rozsahu ich zodpovedností, a to o to viac, že systém Eurodac neumožňuje získať informácie o postupe v konaniach o prevzatie a o prijatie späť, ktoré sa vedú v ostatných členských štátoch. Ako ukazujú konania v týchto veciach, zodpovedný orgán druhého členského štátu sa vystavuje riziku, že rozhodnutie o odovzdaní, ktoré doručil žiadateľovi, bude napadnuté opravným prostriedkom v súlade s článkom 27 ods. 1 nariadenia Dublin III, a prípadne, že dôjde k zrušeniu odovzdania, ktoré mohol vykonať, pričom tento štát bude v súlade s článkom 29 ods. 3 uvedeného nariadenia povinný prijať dotknutú osobu bezodkladne späť.

85. Takýto mechanizmus môže podľa môjho názoru paralyzovať Dublinský systém a paradoxne podporiť pohyb žiadateľov o medzinárodnú ochranu v Únii.

86. Za takýchto podmienok preto považujem za nevyhnutné chrániť potrebný účinok článku 20 ods. 5 nariadenia Dublin III pri súčasnom zachovaní „osobitného postavenia“ a „špecifickej úlohy“, ktoré normotvorca Únie priznáva členskému štátu, v ktorom bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu po prvýkrát. [22] Na tento účel si situácie, o aké ide vo veciach samých, ktoré sa vyznačujú podaním viacerých žiadostí o medzinárodnú ochranu v rôznych členských štátoch, vyžadujú prijatie usporiadaného a kontrolovaného mechanizmu v takej podobe, aby sa zabránilo tomu, že poslanie každého z týchto štátov bude neustále spochybňované v dôsledku zmeny miesta pobytu žiadateľom.

87. Po tretie sa domnievam, že je potrebné zdôrazniť právne nástroje, ktorými disponuje druhý žiadajúci členský štát s cieľom zaručiť konanie o prijatie späť, ktoré bude rýchlejšie a omnoho účinnejšie ako konanie, ktoré môže viesť prvý žiadajúci členský štát, a to vzhľadom na prítomnosť

[21] „Dublinský systém“ zahŕňa nariadenie Dublin III, nariadenie č. 603/2013 a nariadenie č. 1560/2003.

[22] Pozri rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, bod 93) a rozsudok H. a R. (bod 64).

dotknutej osoby na jeho území. Je zrejmé, ako potvrdzuje aj pravidlo prerozdelenia právomocí upravené v článku 20 ods. 4 nariadenia Dublin III, že prítomnosť dotknutej osoby na území členského štátu je podstatným prvkom nevyhnutným pre vedenie konania o prijatie späť.[23]

88. Preto pripomínam, že nová žiadosť o medzinárodnú ochranu si v rámci spoločného európskeho azylového systému, vyžaduje prijatie záväzného legislatívneho rámca, z ktorého dotknutému členského štátu vyplynú zákonné povinnosti definované jednak v nariadení Dublin III, a jednak v procesnej smernici a smernici 2013/33.

89. Tento členský štát je v prvom rade podľa článku 4 ods. 1 písm. a) nariadenia Dublin III a od okamihu podania žiadosti o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 20 ods. 2 tohto nariadenia povinný informovať žiadateľa v písomnej forme a v jazyku, ktorému rozumie, o dôsledkoch podania novej žiadosti o medzinárodnú ochranu, ako aj o dôsledkoch jeho presunu z jedného členského štátu do druhého členského štátu počas štádií určovania zodpovedného členského štátu a posúdenia žiadosti o medzinárodnú ochranu. V tejto súvislosti sa domnievam, že vnútroštátne zodpovedné orgány môžu informovať tohto žiadateľa o stave konaní, ktoré sa proti nemu vedú a dôsledkoch podania viacerých žiadostí o medzinárodnú ochranu v Únii.

90. Členský štát je následne povinný v súlade s článkom 23 ods. 1 nariadenia Dublin III dožiadať zodpovedný členský štát v súlade s článkom 20 ods. 5 a článkom 18 ods. 1 tohto nariadenia s cieľom prijatia žiadateľa späť v lehotách a za podmienok stanovených uvedeným nariadením. S cieľom zaručiť účinnosť konania o prijatie späť môže žiadajúci členský štát v súlade s článkom 7 ods. 2 smernice 2013/33 rozhodnúť o mieste, na ktorom je žiadateľ povinný sa zdržiavať a podľa článku 13 tejto smernice vyžadovať, aby sa ohlásil zodpovedným orgánom alebo aby sa dostavil osobne, či už okamžite alebo v určený dátum.

91. Tento členský štát môže napokon s ohľadom na zvýšené riziko úteku žiadateľa a pri zachovaní práv a záruk, na ktoré má nárok, rozhodnúť o uplatnení donucovacích prostriedkov potrebných pre zaručenie účinnosti procesu odovzdania, ku ktorým patrí napríklad zaistenie osoby za podmienok upravených v článku 8 ods. 3 písm. f) smernice 2013/33 a článku 28 ods. 2 nariadenia Dublin III.

92. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti a predovšetkým na podmienky stanovené v článku 20 ods. 5 nariadenia Dublin III je na účely konania o prijatie späť, ako aj na dosiahnutie cieľov sledovaných normotvorcom Únie nevyhnutné, aby sa v situáciách, o aké ide vo veciach samých, rozhodlo o obsolentnosti prvého konania o prijatí späť.

93. Vzhľadom na tieto úvahy preto Súdnemu dvoru navrhujem, aby rozhodol tak, že článok 29 ods. 1 a 2 nariadenia Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že v situácii, keď je členskému štátu, na ktorého území bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, po prvýkrát predložené dožiadanie v zmysle článku 23 ods. 1 tohto nariadenia z dôvodu vedenia dvoch konaní o prijatie späť, ktoré sa postupne začali viesť v dvoch rôznych členských štátoch voči tomu istému žiadateľovi, má dožiadaný členský štát a prvý žiadajúci členský štát v prípade, ak prvý žiadajúci členský štát nedokáže odovzdať žiadateľa spôsobom a v lehotách upravených v článku 29

[23] Normotvorca Únie uvedené navyše považuje za rozhodujúce kritérium článku 20 ods. 4 nariadenia Dublin III. Tento článok stanovuje, že ak žiadosť o medzinárodnú ochranu podal príslušným orgánom členského štátu žiadateľ, ktorý sa nachádza na území iného členského štátu, určenie zodpovedného členského štátu uskutoční ten členský štát, na území ktorého sa žiadateľ nachádza. V takomto prípade sa musí žiadateľ bezodkladne písomne informovať o tejto zmene a dátume jej uskutočnenia, pričom táto požiadavka zahŕňa ustanovenia článku 4 ods. 1 písm. a) a článku 4 ods. 2 nariadenia Dublin III.

uvedeného nariadenia z dôvodu, že táto osoba opustila jeho územie, povinnosť rozhodnúť o obsolentnosti tohto prvého konania o prijatie späť od okamihu, keď dožiadaný štát vyhovel druhému dožiadaniu o prijatie späť, ktoré mu predložil druhý žiadajúci členský štát.

B. O druhej prejudiciálnej otázke vo veciach C-323/21 a C-325/21

94. Svojou druhou prejudiciálnou otázkou vo veciach C-323/21 a C-325/21 sa vnútroštátny súd v zásade Súdneho dvoru pýta, či sa má článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III vykladať v tom zmysle, že v situácii, keď sa začne viesť druhé konanie o prijatie späť voči rovnakej osobe v inom členskom štáte, ako je členský štát, ktorý viedol prvé konanie o prijatie späť, môže sa žiadateľ v rámci opravného prostriedku, ktorý podal proti rozhodnutiu o odovzdaní prijatému druhým žiadajúcim členským štátom odvolávať na uplynutie lehôt stanovených v článku 29 ods. 1 a 2 tohto nariadenia a na prenos zodpovednosti, ktorý z neho vyplynul.

95. Vzhľadom na odpoveď, ktorú navrhujem poskytnúť na prvú prejudiciálnu otázku, sa domnievam, že nie je potrebné odpovedať na druhú prejudiciálnu otázku.

V. Návrh

96. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky, ktoré predložila Raad van State (Štátna rada, Holandsko) vo veciach C-323/21, C-324/21 a C-325/21, odpovedal takto:

Článok 29 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov

sa má vykladať v tom zmysle, že:

v situácii, keď je členskému štátu, na ktorého území bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, po prvýkrát predložené dožiadanie v zmysle článku 23 ods. 1 tohto nariadenia z dôvodu vedenia dvoch konaní o prijatie späť, ktoré sa postupne začali viesť v dvoch rôznych členských štátoch voči tomu istému žiadateľovi, má dožiadaný členský štát a prvý žiadajúci členský štát v prípade, ak prvý žiadajúci členský štát nedokáže odovzdať žiadateľa spôsobom a v lehotách upravených v článku 29 uvedeného nariadenia z dôvodu, že táto osoba opustila jeho územie, povinnosť rozhodnúť o obsolentnosti tohto prvého konania o prijatie späť od okamihu, keď dožiadaný štát vyhovel druhému dožiadaniu o prijatie späť, ktoré mu predložil druhý žiadajúci členský štát.